

Stratégia starostlivosti školy o žiakov so zdravotným postihnutím

Gymnázium
Ul. 1. mája 8, 901 01 Malacky

Východiská

Stratégia starostlivosti vychádza zo:

- (1) zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o znení a doplnení niektorých zákonov (školský zákon),
- (2) článok 24 ods. 2 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (č. 317/2010),
- (3) Metodický pokyn č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy,
- (4) Dodatok č. 1 k Vzdelávacím programom pre žiakov so zdravotným znevýhodnením pre základné školy – od 1. 9. 2018,
- (5) Dodatok č. 2 k Vzdelávacím programom pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a všeobecným intelektovým nadaním pre účely školskej integrácie – od 1. 2. 2019,
- (6) Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím,
- (7) Sprievodca školským rokom na daný školský rok.

Podľa Ústavy SR a platnej legislatívy majú deti so zdravotným postihnutím rovnaké práva podieľať sa na aktívnom živote ako zdravé deti. Základným východiskom pre prácu s deťmi je integračný a individuálny prístup.

Podľa Dohovoru OSN (čl. 24 ods. 2) osoby so zdravotným postihnutím nesmú byť na základe svojho postihnutia vylúčené zo všeobecného systému vzdelávania a majú na rovnakom základe s ostatnými prístup k inkluzívnemu, kvalitnému a bezplatnému základnému a stredoškolskému vzdelaniu v spoločensťve, v ktorom žijú.

Základné pojmy

Podľa Dodatku č. 2, ktorým sa dopĺňajú vzdelávacie programy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a všeobecným intelektovým nadaním pre účely školskej integrácie sa „vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo žiakov so všeobecným intelektovým nadaním formou školskej integrácie uskutočňuje v triedach alebo výchovných skupinách spolu s ostatnými žiakmi školy podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ak je to potrebné. Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu škola vychádza zo záverov a odporúčaní uvedených v správach z diagnostického vyšetrenia Centra pedagogicko-psychologického poradenstva

a prevencie alebo Centra špeciálno-pedagogického poradenstva zaradeného do siete škôl a školských zariadení, s prihliadnutím na aktuálne podmienky školy.“

Školský zákon v § 94 definuje výchovu a vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením a žiakov so zdravotným znevýhodnením. V strednej škole pre žiakov so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie podľa vzdelávacích programov uvedených v § 94 ods. 2 písm. b) až d) a l). V stredných školách pre žiakov so zdravotným znevýhodnením možno predĺžiť dĺžku vzdelávania až o dva roky. Dĺžku vzdelávania určí štátny vzdelávací program.

Pri výchove a vzdelávaní detí so zdravotným znevýhodnením alebo žiakov so zdravotným znevýhodnením sa postupuje podľa vzdelávacích programov pre

- a) deti a žiakov s mentálnym postihnutím,
- b) deti a žiakov so sluchovým postihnutím,
- c) deti a žiakov so zrakovým postihnutím,
- d) deti a žiakov s telesným postihnutím,
- e) deti a žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou,
- f) deti a žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami,
- g) deti a žiakov chorých a zdravotne oslabených,
- h) deti a žiakov hluchoslepých,
- i) žiakov s vývinovými poruchami učenia,
- j) žiakov s poruchami aktivity a pozornosti,
- k) deti a žiakov s viacnásobným postihnutím,
- l) deti a žiakov s poruchami správania.

Špeciálne edukačné potreby žiaka sú požiadavky na špeciálne uspošobenie podmienok, organizácie a realizácie výchovno-vzdelávacieho procesu tak, aby zodpovedali osobitostiam žiaka, ktorého telesný, psychický alebo sociálny vývin sa výrazne líši od štandardného vývinu.

Práva a povinnosti žiaka a jeho zákonného zástupcu

Práva a povinnosti žiaka a zákonného zástupcu definuje § 144 školského zákona. V ods. 1, ods. 2 a ods. 3 sú definované práva žiaka, v ods. 4 povinnosti žiaka. V ods. 5 a ods. 6 práva zákonného zástupcu, v ods. 7, ods. 8, ods. 9, ods. 10 povinnosti zákonného zástupcu.

Zákonný zástupca žiaka je povinný:

- a) vytvoriť pre dieťa podmienky na prípravu na výchovu a vzdelávanie v škole a na plnenie školských povinností,
- b) dodržiavať podmienky výchovno-vzdelávacieho procesu svojho dieťaťa určené školským poriadkom,

- c) dbať na sociálne a kultúrne zázemie dieťaťa a rešpektovať jeho výchovno-vzdelávacie potreby,
- d) informovať školu o zmene zdravotnej spôsobilosti jeho dieťaťa, jeho zdravotných problémoch alebo iných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania.

Stratégia školy

Pri prijímaní žiakov so zdravotným znevýhodnením do stredných škôl je potrebné, aby uchádzač so zdravotným znevýhodnením pripojil k prihláške aj vyjadrenie všeobecného lekára o schopnosti študovať zvolený odbor výchovy a vzdelávania (§ 63 ods. 5 zákona 245/2008 Z. z.). Forma prijímacej skúšky sa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením určí s prihliadnutím na ich zdravotné znevýhodnenie § 63 ods. 2 zákona 245/2008 Z. z.)

Diagnostiku žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami realizuje odborné zariadenie výchovného poradenstva a prevencie CPPPaP.

Vzdelávanie sa uskutočňuje v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy, pričom niektoré (pre neho problémové) vyučovacie predmety môže žiak absolvovať v rámci individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva poradca školy v spolupráci so školskou psychologičkou na základe odporúčania vyšetrení CPPPaP. Zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto programom oboznámiť.

Žiaci so zdravotným znevýhodnením, vzdelávaní v školskej integrácii sa vzdelávajú podľa učebných plánov školy, majú vypracovaný individuálny vzdelávací program, pričom ciele sa prispôbujú osobitostiam žiaka v takom rozsahu, aby konečné výsledky žiaka so zdravotným znevýhodnením zodpovedali profilu absolventa školy s prihliadnutím na zdravotné znevýhodnenie.

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Individuálny výchovno-vzdelávací program obsahuje:

- a) základné informácie o žiakovi a vplyve jeho sociálne znevýhodneného prostredia na výchovno-vzdelávací proces,
- b) modifikáciu učebného plánu a učebných osnov,
- c) aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov,
- d) špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka,
- e) špecifiká organizácie a foriem vzdelávania,
- f) požiadavky na zabezpečenie doplnkových učebných pomôcok podľa potreby,

g) potrebný servis odborníkov – špeciálny pedagóg, psychológ, sociálny pracovník a iný špecialista podľa aktuálnej potreby.

Všetky špecifické úpravy sa vypracujú na individuálnej báze tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka.

Žiak so zdravotným znevýhodnením môže požiadať o úplné alebo čiastočné oslobodenie od telesnej a športovej výchovy na základe odporúčania lekára. Žiak pri čiastočnom oslobodení je integrovaný do vyučovacieho procesu TSV na základe upraveného tematického výchovno-vzdelávacieho plánu.

Žiaci so zdravotným znevýhodnením ukončujú vzdelávanie maturitnou skúškou. Čas trvania záverečnej skúšky žiakom so zdravotným znevýhodnením môže predseda skúšobnej komisie primerane predĺžiť. Žiaci, ktorým zdravotné znevýhodnenie neumožňuje vykonať maturitnú skúšku štandardným spôsobom, môžu mať upravené podmienky na vykonanie MS (§ 4 ods. 3 vyhlášky č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení neskorších predpisov). Externú časť MS a písomnú formu internej časti maturitnej skúšky zadávanej ministerstvom školstva zabezpečuje NÚCEM. Na webovom sídle NÚCEM sú uvedené všetky potrebné informácie ohľadom MS, vrátane usmernenia pre prihlasovanie žiakov so zdravotným znevýhodnením na MS.

Cieľ

Špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením je dosiahnuť primeraný rozvoj vedomostí, zručností a schopností žiakov, pomáhať pri profesionálnej orientácii žiakov, prispievať k sociálnemu začleneniu žiakov, k inklúzii. Umožniť žiakovi rozvoj zohľadnením a zabezpečením jeho špeciálnych výchovnovzdelávacích potrieb. Rešpektovať špecifiká jeho osobnosti a byť tolerantný k výsledkom ovplyvneným zdravotným znevýhodnením.

Vytvorenie priaznivej pozitívnej klímy v triede je dosahované aj implementáciou multikultúrnej výchovy a výchovy proti predsudkom do školského vzdelávacieho programu.

Opatrenia školy na zabezpečenie realizácie stratégie starostlivosti

- a) Vykonať monitoring žiakov so zdravotným znevýhodnením.
- b) Zabezpečiť v spolupráci so školským psychológom identifikáciu žiakov.
- c) Zabezpečiť informovanosť pedagogického zboru o individuálnych potrebách identifikovaných žiakov.
- d) Zabezpečiť informovanosť rodičov o stratégii školy.
- e) Informovať žiakov o možnostiach pomoci a podpory školy.

- f) Pravidelne informovať rodičov o činnosti a vzdelávacích výsledkoch žiaka.
- g) V spolupráci pedagogickej rady s poradcom školy vytvoriť pre žiaka so zdravotným znevýhodnením špecifické individuálne podmienky.
- h) Umožniť žiakom so zdravotným znevýhodnením vo vyučovacom procese využívať kompenzačné a iné pomôcky.
- i) Poskytnúť resp. zabezpečiť žiakovi a rodičom odbornú pomoc a poradenstvo.
- j) Rediagnostické vyšetrenie žiaka so zdravotným znevýhodnením vykonať vždy, ak je odôvodnený predpoklad, že sa zmenil charakter jeho vzdelávania. Frekvenciu rediagnostických vyšetrení neurčuje žiadny všeobecne záväzný právny predpis, o rediagnostiku môže požiadať aj zákonný zástupca.
- k) Sledovať grantové programy na pomoc žiakom so zdravotným znevýhodnením.
- l) Zabezpečiť kurzy prvej pomoci pre učiteľov a vzdelávanie učiteľov v oblasti starostlivosti o žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Odporúčania pre postup učiteľa vo výchovno-vzdelávacom procese

- a) Rešpektovať správanie žiaka spôsobené jeho postihnutím.
- b) Podpora a usmerňovanie sebarealizácie žiaka.
- c) Povzbudzovať žiaka a vytvárať príležitosti pre pozitívne hodnotenie.
- d) Stimulovať rozvíjanie tých schopností, ktoré v dôsledku narušenia nie sú dostatočne vyvinuté.
- e) Podporovať snahu žiaka o ústnu komunikáciu.
- f) viesť žiaka k samostatnosti a pozitívnym prístupom zvyšovať žiakovu sebadôveru.
- g) Klásť na žiaka primerané požiadavky, nezľavovať v nárokoch, neoslobodzovať ich od činností, ktoré môžu s individuálnou pomocou zvládnuť.
- h) Zohľadňovať špecifiká osobnosti a poznávacích procesov žiaka s narušenou komunikačnou schopnosťou, ktoré môžu byť prítomné (znížená úroveň písomného prejavu a estetickej úpravy písomnej práce, výskyt pravopisných chýb v texte, potreba individuálneho tempa).
- i) Umiestniť v triede žiaka tak, aby mohol vnímať výklad učiteľa všetkými zmyslami. Podľa možnosti posadiť žiaka s takým spolužiakom, ktorý bude schopný a ochotný mu v prípade pomôcť.
- j) Dohodnúť sa so žiakom na postupoch, ktoré mu uľahčia prístup k vedomostiam.
- k) Úroveň vedomostí hodnotiť pomocou doplnovacích cvičení zameraných na prebrané učivo, využívať možnosti priebežného slovného hodnotenia.
- l) Oceňovať snahu o zvládnutie a aplikáciu pravopisných pravidiel.
- m) Zachovávať diskretnosť o problémoch žiaka s telesným postihnutím pred inými žiakmi a inými rodičmi.

V stratégii starostlivosti školy o žiakov so zdravotným znevýhodnením budeme uplatňovať všetky dokumenty týkajúce sa pomoci a ochrany žiakov pred sociálne nepriaznivými javmi

17. 09. 2021 Malacky

Tatiana Vašková
poradca školy